

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg

Dato: 22-12-2017
Enhed: JURPSYK
Sagsbeh.: DEPTBF
Sagsnr.: 1709074
Dok. nr.: 499593

Folketingets Sundheds- og Ældreudvalg har den 30. november 2017 stillet følgende spørgsmål nr. 258 (Alm. del) til sundhedsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Stine Brix (EL).

Spørgsmål nr. 258:

"I dokumentaren "Hvorfor slog du mor og far ihjel?" bragt på DR udtaler ledende overlæge Faranah Harees ved Psykiatrisk Center Risskov følgende "For at blive indlagt mod ens vilje, så skal man til stadighed enten være sindssyg eller i en tilstand som kan sidestilles med det, og så skal man også opfylde kriterierne for at være enten farlig for sig selv eller andre. Og det skal være sådan en umiddelbar fare, der skal være. Så hvis patienten forlanger sig udskrevet, og ikke opfylder de kriterier, så er vi nødt til at udskrive patienten. Også selvom vi måske ikke synes, det er det mest hensigtsmæssige." Ministeren bedes uddybe reglerne på området, herunder muligheden for tvang under henvisning til psykiatrilovens paragraf 5, stk. 1. Ministeren bedes samtidig oplyse, om man med henvisningen til psykiatrilovens paragraf 5, stk. 2 kan ophæve tvang iværksat på baggrund af paragraf 5, stk. 1."

Svar:

Det følger af psykiatriloven, at under særlige skærpede omstændigheder kan en patient tvangsindlægges eller tvangstilbageholdes på psykiatrisk afdeling. Det er efter psykiatrilovens § 5 en hovedbetingelse for iværksættelse af sådan tvangsforanstaltning, at patienten er sindssyg eller befinder sig i en tilstand, der kan ligestilles hermed. Herudover er det i medfør af bestemmelsen en betingelse, at det vil være uforvarligt ikke at frihedsberøve den pågældende med henblik på behandling, idet

- 1) udsigten til helbredelse eller en betydelig og afgørende bedring af tilstanden ellers vil blive væsentlig forringet, eller
- 2) patienten frembyder en nærliggende og væsentlig fare for sig selv eller andre.

Bestemmelsens krav om, at det skal være uforvarligt ikke at frihedsberøve patienten med henblik på behandling, betyder, at det skal overvejes, om andre foranstaltninger end frihedsberøvelse er egnede til at sikre, at den modvillige patient får den nødvendige behandling. Det er et krav, at tvangsindlæggelsen eller tvangstilbageholdelsen sker med et behandlingssigte.

Angående behandlingskriteriet i psykiatrilovens § 5, nr. 1, skal behandlingsbehovet være så presserende, at hensynets til den enkeltes ret til selvbestemmelse og respekten for den personlige frihed må vige herfor.

Farlighedskriteriet i psykiatrilovens § 5, nr. 2, kræver en vis kvalificeret og aktuel fare for andre eller for alvorlig selvskade. Dette indebærer, at en mulig – men fjern og uvis – risiko for, at en fare vil indtræffe, ikke kan begrunde en tvangsindlæggelse eller tvangstilbageholdelse. Modsat vil eksempelvis direkte og aktuelle trusler om vold,

brandstiftelse m.v. være omfattet af bestemmelsen. Kravet til, at tvangsindlæggelse eller tvangstilbageholdelse skal ske med et behandlingssigte, betyder endvidere, at der skal være et akut behov for psykiatrisk behandling, og at der ved sådan behandling skønnes at være udsigt til at afhjælpe den pågældende farlighed.

Forudsat at patienten er sindssyg eller befinder sig i en tilstand, der må sidestilles hermed, kan frihedsberøvelse efter psykiatrilovens § 5 kun finde sted, såfremt enten behandlingskriteriet i bestemmelsens nr. 1, eller farlighedskriteriet i bestemmelsens nr. 2, er opfyldt. Begge kriterier kan dog godt være opfyldt på samme tid. Således er der intet til hinder for, at en tvangsindlæggelse eller tvangstilbageholdelse, der i første omgang er begrundet i et presserende behov for behandling efter § 5, nr. 1, fortsætter med yderligere henvisning til, at patienten opfylder farlighedskriteriet i § 5, nr. 2.

Med venlig hilsen

Ellen Trane Nørby / Tina Buus Funder